

דרבים, יש בו משום דרכי האמורי ואסור! (418) משום שדומה הוא לניחוש והתורה אסרה משום "ולא תעשה כמעשיהם" (419).

שואלת הגמרא: וכי כל דבר שאין בו משום דרכי רפואה אסור?

והתניא, אילן שמשיר פירותיו, סוקרו בסיקרא נותן בו צבע אדום, וטוענו באבנים. ומוכיחה הגמרא: בשלמא דבר זה שטוענו באבנים, עושים אותו כי היכי דניכחוש חיליה, כדי להחלישו. לפי שהשרת פירותיו נובעת מחמת שומנו. ואם נכחיש כוחו ונמעט שומנו, לא ישיר פירותיו. ואם כן, ענין טבעי ומדרכי רפואה האילנות הוא. ואינו מדרכי האמורי.

אלא דברי הברייתא סוקרו בסיקרא, שלכאורה ענין של סגולה הוא זה, אמאי עושים כן ולא אוסרים זאת משום דרכי האמורי? אלא מוכח שדבר שהוא מעין

סגולה, מותר.

ודוחה הגמרא: כי היכי דליחזויה אינשי, כדי שיראו ויבחינו אנשים בסימן זה, ויבינו שמחמת חוליו של האילן שמשיר פירותיו נתנו בו סימן זה, וליבעי רחמי עילויה, יבקשו עליו רחמים!

ודבר זה הוא בדתניא: נאמר לגבי המצורע [ויקרא יג מה] "והצורע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא". דהיינו, שצועקין ומכריזין שטמא הוא. וזהו משום שצריך להודיע לרבים על צרעתו, ורבים מבקשים עליו רחמים. (420)

וכן, מי שאירע בו דבר, צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים!

אמר רבינא: כמאן, כדעת מי אנו עושים כאשר תלינן אנו תולין כובסא כדיקלא, אשכול תמרים בדקל, כסימן שהדקל משיר

419. המאירי הביא מגדולי המחברים שמי שנשכו נחש מותר ללחוש לו על מקום הנשיכה אפילו בשבת, כדי ליישב דעתו ולחזק את ליבו אף על פי שאין הדבר מועיל כלום, כדי שלא תטרוף דעתו עליו.

420. בספר 'שערים מצויינים בהלכה' הביא לפרש על פי דברי הוזהר, למה נקרא המצורע 'מוסגר', כי סגורים לפניו שערי תפלה. ואם כן, המצורע אינו יכול לבקש רחמים עבור עצמו, ולכן יודיע צערו לרבים והם יבקשו עליו רחמים. וכן מבואר ביומא עה א "דאגה בלב איש ישיחנה". ופירש בערוך, כדי שיבקשו עליו רחמים.

[שמות יג יב] "וכל פטר שגר בבהמה" ומפרש רש"י שם ש"שגר" היינו עובר שגור בתוך הבהמה, (או שלשון "שגר" היינו שמשגרת אותו הבהמה ומפילתו) שהוא קדוש גם בהיותו נפל].

418. כך פירש רש"י בשו"ת פנים מאירות [ח"א סימן ל"ו הובא בספר שערים מצויינים בהלכה] שנשאל בענין תינוק המוטל בעריסה שאינו יכול לישן ונשים זקינות אומרות שרפואתו לחתוך ציפני ידיו ורגליו וקצת שערות וליתן בתוך ביצה, ולהניח באילן ערבה. והביא ראיה מדברי רש"י כאן שאסור. שהרי מבואר שדבר שאין עושים אותו בשביל החולי עצמו, דומה לדבר זה שתולין השליא באילן דאסור משום דרכי האמורי